

ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ

1. Պաշտոնատար անձանց գույքի և եկամուտների հայտարարագրման ենթակա և հայտարարագրվող տվյալների հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկի ընդլայնում

Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները		2019 հունվար - 2021 հունիս
Լիազոր մարմին		Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Պետական	Կառավարության աշխատակազմ, ՀՀ արդարադատության նախարարություն
	Ոչ պետական	Թրանսփարենսի հիթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		<p>2012թվականի հունվարի 1-ից ուժի մեջ է մտել Հանրային ծառայության մասին ՀՀ օրենքը, որի կարգավորումների համաձայն Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը հրապարակում է հայտարարատու անձանց գույքի և եկամուտների հայտարարագրերը: Հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկը սահմանված է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N1835-Ն որոշմամբ, ըստ որի հայտարարագրում առկա մի շարք տվյալներ ենթակա չեն հրապարակման: Եթե ընդունելի և արդարացված է անձը կամ գույքը նույնականացնող տվյալները չհրապարակելը, սակայն մի շարք տեղեկությունների գաղտնագրումը հիմնավոր չէ և որևէ իրավաչափ նպատակ չի հետապնդում: Արդյունքում՝ ձևավորում է ոչ լիարժեք պատկերացում հայտարարագրի բովանդակության վերաբերյալ, ինչպես նաև ողջամիտ կասկածի տակ է դրվում հայտարարատուի գույքի ու եկամուտներ աղբյուրների օրինականությունը: Մասնավորապես, հրապարակման ենթակա չեն հայտարարատու անձանց արտերկրում գրանցված ընկերությունները և գույքը ու դրանցից ստացված եկամուտները: Օրենսդրական կարգավորումների համաձայն, ենթադրվում է, որ պաշտոնյայի գույքն ու եկամուտները հայտարարագրվում են՝ անկախ դրանց գտնվելու վայրից՝ ՀՀ-ում և ՀՀ-ի տարածքից դուրս: Բայց քանի որ գույքի գտնվելու վայրը և եկամուտի աղբյուրը (եկամուտ վճարողը) հրապարակման ենթակա տվյալներ չեն (նաև ՀՀ-ի տարածքում), ուստի հանրությունը տեղեկություններ չի ստանում անձի՝ ՀՀ-ից դուրս գտնվող բիզնեսների, դրանցից ստացվող եկամուտների և գույքի մասին:</p> <p>Բացի այդ, հրապարակման ենթակա չեն նաև նվիրատուների տվյալները, ինչի պատճառով հնարավոր չէ գնահատել նվերի արժեքի համադրելիությունը նվիրատուի և հայտարարատուի միջև առկա հարաբերությունների բնույթին: Տվյալների փակ լինելը հանրության մոտ կոռուպցիոն ռիսկերի մասին տարաբնույթ կասկածների տեղիք է տալիս, մինչդեռ եթե հանրությանը հասանելի լինի տեղեկությունը նվիրատուի, ինչպես նաև հայտարարատու հետ վերջինիս արևակցական կապի մասին, ապա կասկածները կփարատվեն և անհիմն շահարկումների տեղիք չեն տա: Ի լրումն նշվածի, սահմանափակ է հանրային ծառայողների հայտարարագրվող գույքի շրջանակը: Մասնավորապես Հանրային ծառայության մասին ՀՀ օրենքի համաձայն հայտարարատու անձինք, ի թիվս այլ գույքի, պարտավոր</p>

	Են հայտարարագրել նաև 8 միլիոն դրամից կամ դրան համարժեք արտարժույթից ավելի արժեք ունեցող ցանկացած գույք, որն օտարվել կամ ձեռք է բերվել հարկային տարում: Այս գնային շեմը շատ բարձր է, ինչի պատճառով հայտարարագրման ենթակա գույքի ծավալը/շրջանակը ընդգրկուն չէ:		
Հիմնական նպատակը	Հանրությանը հասանելի դարձնել հայտարարագիր անձանց գույքի և եկամուտների մասին առավել ընդհանրական պատկեր՝ բացահայտելու շահերի բախումն ու ու կոռուպցիոն ռիսկերը:		
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	Հրապարակել գույքի և եկամուտների հայտարարագրեր ներկայացնող պաշտոնատար հայտարարատու անձանց՝ արտերկրում գրանցված ընկերությունները և գույքը ու դրանցից ստացված եկամուտները՝ նշելով երկիրը և բնակավայրը, եկամուտ վճարողի անունը/անվանումը, նվիրատուի անունը/անվանումը և փոխկապակցվածությունը պաշտոնատար անձի հետ, ինչես նաև հայտարարագրել ու հրապարակել 3 միլիոն դրամից կամ դրան համարժեք արտարժույթից ավելի արժեք ունեցող ցանկացած գույք:		
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային օրինավորության խթանում		
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Գույքի և եկամուտների առավել լիարժեք ներկայացումը հանրությանը հնարավորություն ապահովել կտա ապահովել առավել լիարժեք հանրային վերահսկողություն և կխթանի հանրային ծառայության օրնավորությունը/բարեվարքությունը:		
Հավակնություն	Ակնկալվում է ապահովել բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հաշվետվողականության բարձրացում և նրանց նկատմամբ վստահության բարձրացում		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ	Մեկնարկի օր	Ավարտի օր	
Ընթացիկ գործողություններ			
1. Համապատասխան իրավական ակտերի՝ Հանրային ծառայության մասին օրենքի և կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N1835-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին նախագծերի մշակում	2019 հունվարի 1	2019 մարտի 31	
2. Իրավական ակտի ընդունում և կիրարկման տեխնոլոգիական ապահովում	2019թ. ապրիլի 1	2019թ. մայիսի 31	
3. Հանրային ծառայության մասին օրենքում կատարել փոփոխություն	2019թ. ապրիլի 1	2019թ. հունիսի 31	

2. ՀՀ հողային կադաստրի հանրային հասանելիության ապահովում		
Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները	2019 հունվար - 2021 հունիս	
Լիազոր մարմինը	ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կոմիտե	
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ կառավարությանն առընթեր քաղաքաշինության պետական կոմիտե, Իրավաբանական անձանց գրանցման պետական ռեգիստր, Պետական գույքի կառավարման գործակալություն, ՏԻՄեր
	Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված	Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն
Կարգավորման ենթակա խնդիրը	Հայաստանի Հանրապետությունում հողային կադաստրը փակ է, և որևէ տարածքի մասին տեղեկատվություն ստանալու հարկավոր է դիմել ՀՀ անշարժ գույքի կառավարման կոմիտե կամ համապատասխան ՏԻՄ: Հողօգտագործման սխեմաները, գոտիավորման նախագծերը և տարածական պլանավորման փաստաթղթերը թեև օրենքով հանդիսանում են բաց փաստաթղթեր, դրանք հասանալի չեն, կամ հասանելի են այնպիսի ձևաչափերով, որ ընկալելի չեն քաղաքացիների համար: Այս փակ ռեժիմի արդյունքում տարիներ ՀՀ անշարժ գույքի կոմիտեն բավականին մեծ գումարով վաճառել է տեղեկատվությունը քաղաքացիներին, իսկ համայնքների ղեկավարներն ունեցել են հողամասերը կամայական տնօրինելու հնարավորություն՝ առանց որևէ հանրային վերահսկողության հնարավորության:	
Հիմնական նպատակը	Ապահովել հողային կադաստրի և հողօգտագործման սխեմաների ու գոտիավորման փաստաթղթերի թափանցիկությունը և, այդպիսով, համապատասխան կառույցների հանրային հաշվետվողականությունը:	
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	Ապահովել հողային կադաստրի և հողօգտագործման սխեմաների ու գոտիավորման փաստաթղթերի ամբողջական հասանելիությունը հանրությանը՝ քարտեզի միջոցով, որոնման հնարավորությամբ, ապահովելով անձնական տվյալների պաշտպանության ռեժիմը:	
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ռեսուրսների առավետ արդյունավետ կառավարում, հանրային վստահության բարելավում	

<p>Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքների</p>	<p>Պետության և ՏԻՄերի կողմից տնօրինվող տեղեկատվության պրոակտիվ հրապարակումը կապահովի հողային ռեսուրսների մասին տեղեկատվության և դրանց վերաբերյալ որոշումների հանրային հասանելիությունը, կօգնի ապահովել հանրային հաշվետվողականություն, ինչի արդյունքում հնարավոր կդարձնի հանրային վերահսկողությունը հողօգտագործման սխեմաների ու գոտիավորման փաստաթղթերի կիրարկման նկատմամբ:</p>		
<p>Հավակնություն</p>	<p>ՀՀ կառավարության և ՏԻՄերի կողմից հողօգտագործման վերաբերյալ ընդունվող որոշումների թափանցիկության ապահովում, հանրային պատշաճ վերահսկողություն և վստահության բարձրացում այդ մարմինների նկատմամբ</p>		
<p>Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ</p>		<p>Մեկնարկի օր</p>	<p>Ավարտի օր</p>
<p><i>Ընթացիկ գործողություններ</i></p>			
<p>Վերազինել և էլեկտրոնային եղանակով քարտեզագրել անշարժ գույքի կադաստրի տվյալների բազան՝ ապահովելով կապը հողօգտագործման սխեմաների և գոտիավորման նախագծերի հետ, ինչպես նաև իրավաբանական անձանց պետական գրանցման ռեգիստրի հետ</p>		<p>2019թ. հունվարի 1</p>	<p>2020թ. դեկտեմբերի 31</p>
<p>Հրապարակել և որոնման հնարավորությամբ հասանելի դարձնել կադաստրի տվյալները՝ ապահովելով անձնական տվյալների պաշտպանությունը ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան</p>		<p>2021թ. հունվարի 1</p>	<p>2021թ. հունիսի 31</p>

3. Իրավաբանական անձանց իրական սեփականատերերի բացահայտում

Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները	2018 հոկտեմբեր - 2021 հունիս
Լիազոր մարմինը	Չեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողով
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	ՀՀ արդարադատության նախարարություն
Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	Թրանսփարենսի Ինթերնեշլ հակակոռուպցիոն կենտրոն
Վարչակազմի անդամներ	<p>Չայաստանի Հանրապետությունը Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնության (ԱՃԹՆ) շրջանակներում քայլեր է ձեռնարկում ապահովելու հանքարյունաբերող ընկերությունների իրական սեփականատերերի վերաբերյալ տեղեկատվության թափանցիկությունը 2020 թվականին և մշակել է նախագիծ, որի համաձայն պետք է փոփոխվի Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին օրենքը՝ ապահովելով իրական սեփականատերերի վերաբերյալ գրանցումը և հրապարակայնության ապահովումը: Այս թափանցիկության պահանջը պետք է վերաբերի ոչ միայն հանքարդյունաբերող ընկերություններին, բայց նաև ժամանակի ընթացքում ներառի այլ ընկերություններին ևս, նախապատրաստելով Հայաստանի անդամակցությունը Տնտեսական զարգացման և համագործակցության կազմակերպության Հարկային նպատակներով թափանցիկության ապահովման և տեղեկատվության փոխանակման գլոբալ ֆորումին: Թեև այս գործընթացն ընթացքի մեջ է, սակայն անհրաժեշտ է այն արագացնել և փուլային լուծումներով հասանելի դարձնել ընկերությունների մասին տվյալները:</p> <p>Մասնավորապես, շուտափույթ պետք է առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների նախաշեմին հրապարակային դարձնել զանգվածային լրատվամիջոցների իրական սեփականատերերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որը բխում է ԵԱՀԿ ԺՀՄԻԳ կողմից խորհրդարանական ընտրությունների հանձնարարականներից: ՉԼՄ-ների կողմակալ լուսաբանումները տարբեր քաղաքական գործընթացների վերաբերյալ կասկածներ են հարուցում նրանց քաղաքական կապերի վերաբերյալ և խաթարում հանրային վստահությունը լրատվության և պետական կարգավորող մարմինների աշխատանքի նկատմամբ:</p>

Հիմնական նպատակը	Ապահովել արդեն իսկ սկսված իրավաբանական անձանց իրական սեփականատերերի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակայնության գործընթացը՝ առաջնահերթ երաշխավորելով ՉԼՄ-ների իրական սեփականատերերի թափանցիկությունը:		
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	Փոփոխություն կատարել Հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին օրենքում և պարտավորեցնել ՉԼՄ-ներին իրենց կայքերում ապահովել իրենց իրական սեփականատերերի վերաբերյալ տեղեկատվության հասանելիությունը:		
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային վստահության բարելավում		
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	ՉԼՄների իրական սեփականատերերի բացահայտումը կնպաստի հանրային վստահությանը ՉԼՄ-ների, ինչպես նաև հասկանալի կդարձնի տարբեր քաղաքական գործընթացների լուսաբանման հիմքերը՝ թույլ տալով հասարակությանը ստանալ ճիշտ տեղեկություն իրադարձությունների, պետական մարմինների և պաշտոնյաների նկատմամբ և ընդունել իրազեկ որոշումներ:		
Հավակնություն	Քաղաքական գործընթացների վերաբերյալ պատշաճ և անկողմնակալ լուսաբանում ՉԼՄների կողմից, ընտրողների կողմից իրազեկ ընտրության կատարում, կառավարման մարմինների և պաշտոնատար անձանց գործունեության վերաբերյալ ստահող լուրերի կանխարգելում և վստահության բարձրացում:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ	Մեկնարկի օր	Ավարտի օր	
<i>Ընթացիկ գործողություններ</i>			
1. Հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին ՀՀ օրենքի մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին նախագծի մշակում	2018թ. հոկտեմբեր 1	2018թ. դեկտեմբերի 31	
2. Իրավական ակտի ընդունում և կիրարկման ապահովում	2019թ. փետրվարի 1	2019թ. փետրվարի 28	